LM 06 Innkommet forslag: Strategi for FRI - innstilling fra landsstyret

Strategi for FRI

Strategiske satsinger for FRI 2027-2032

Bakgrunn for strategien **3**
FRIs satsningsområder 2027-2032 **4**
Satsningsområde 1 **5**
Premissleverandøren: FRI som den troverdige stemmen for skeiv politikk **5**
Hvorfor 5
Hva dette betyr i praksis 5
Proaktiv kommunikasjon 5
Samarbeid for å forene bevegelsen 5
FRIs rolle for politisk gjennomslag 6
Hvordan måler vi grad av oppnåelse av satsningsområdet? 6
Satsningsområde 2 **7**
Grunnmuren: En bærekraftig medlemsorganisasjon for alle **7**
Hvorfor 7
Hva dette betyr i praksis 7
Stabil og diversifisert finansiering 7
En organisasjon som prioriterer 7
Medlemsorganisasjonen 8
Hvordan måler vi grad av oppnåelse av satsningsområdet? 8
Satsningsområde 3 **9**
Verdien av det vi har vunnet: Forsvare og synliggjøre skeive rettigheter gjennom holdningsarbeid **9**
Hvorfor 9
Hva dette betyr i praksis 9
Få frem verdien, ikke bare trusselen 9
Holdningsskapende arbeid som når bredt 9
Mobilisere støttespillere 10
FRI som vaktbikkje 10
Hvordan måler vi grad av oppnåelse av satsningsområdet? 10
Satsningsområde 4 **11**
Grunnleggende rettigheter som mangler: Gjennomslag for transpersoners rettigheter og helse **11**
Hvorfor 11
Hva dette betyr i praksis 11
Reelle gjennomslag 11

Tett samarbeid med andre skeive organisasjoner 11
FRI som den som ser veien 11
Hvordan måler vi grad av oppnåelse av satsningsområdet? 11
Implementering av strategien **12**
Hvordan sikrer vi at vi jobber etter vedtatte satsningsområder i alt vi gjør? **12**

Bakgrunn for strategien

Norge er fortsatt blant verdens mest progressive land for skeive formelt sett, men avstanden mellom formell likestilling og levd virkelighet er for mange stor og flere sentrale rettigheter er fortsatt ikke på plass - samtidig som vedtatte rettigheter er under angrep.

Antall tilfeller av anmeldt hatkriminalitet har i mange år steget jevnt, ytringsklimaet hardner ytterligere til og terrorangrepet 25. juni 2022 endret mange skeives opplevelse av trygghet varig. Skepsisen til pride og kjønnsmangfold øker, utviklingen i andelen med positive holdninger til lesbiske, homofile og bifile har stoppet opp, og andelen med negative holdninger til transpersoner har i 2026 økt med fem prosentpoeng siden forrige måling i 2022. I verdenssammenheng er det tydelige tilbakeslag rettslig og på bistandsfeltet, i tillegg til at autoritære krefter fortsetter å styrke seg - som peker ut skeive som syndebukk eller politisk mål.

Strategiperioden 2027-2032 vil trolig være preget av tre samtidige bevegelser: En anti-gendermobilisering som preger norsk debatt, en politisk normalisering av motstand mot skeives rettigheter i etablerte partier, og sårbarhet i FRIs eget økonomiske grunnlag.

FRI er Norges største og eldste skeive medlemsorganisasjon. Organisasjonen besitter mye kompetanse blant både ansatte, tillitsvalgte, frivillige og medlemmer. FRI har et bredt nettverk av samarbeidspartnere både nasjonalt og internasjonalt. Vi forventer av oss selv, og andre forventer av oss, at organisasjonen eier den rollen som nettopp Norges største og eldste skeive medlemsorganisasjon.

FRIs satsningsområder 2027-2032

FRIs strategi for 2027-2032 består av fire satsingsområder. To handler om hva FRI gjør for skeive i Norge og verden, og er definert som samfunnsmål. To handler om hva FRI må være som organisasjon for å levere på det, og er definert som organisatoriske mål.

Organisatoriske mål

Premissleverandøren: FRI som den troverdige stemmen for skeiv politikk

Grunnmuren: En bærekraftig medlemsorganisasjon for alle

Samfunnsmål

Verdien av det vi har vunnet: Forsvare og synliggjøre skeive rettigheter gjennom holdningsarbeid

Grunnleggende rettigheter som mangler: Gjennomslag for transpersoners rettigheter og helse

Satsningsområde 1

Premissleverandøren: FRI som den troverdige stemmen for skeiv politikk

Hvorfor

Det er behov for en organisasjon som enda tydeligere gir politikere, myndigheter og medier et troverdig, kunnskapsbasert grunnlag for helhetlig skeiv politikk. FRI har historisk fylt denne rollen, og kan risikere å miste den på sikt dersom den tas for gitt: Delvis fordi organisasjonen har spredd seg for tynt, delvis fordi kommunikasjonen har vært for reaktiv og forsvarspreget, og delvis på grunn av interne forhold de siste årene. Resultatet er at FRI risikerer at motstandere styrer debatten i større grad enn FRI selv, og at FRI kan fremstå retningsløs utad.

Det er et rom for å være den tunge premissleverandøren for skeives rettigheter: FRI er aktøren som skal fylle det. Det er en forventning, både fra politikere og fra FRIs egne medlemmer, om at FRI har denne plassen.

Hva dette betyr i praksis

Premissleverandørrollen krever tre ting av FRI:

Proaktiv kommunikasjon

FRI skal sette dagsorden, ikke bare svare på angrep. FRI må prioritere hardere hvilke saker det brukes tid på, og at saker som ikke åpenbart faller innenfor FRIs formål vurderes nøye før FRI tar stilling til dem. Det betyr å velge hvilke kamper som kommenteres og la resten ligge. Det betyr å eie narrativet om skeive liv, og ikke overlate det til motstandere. FRIs kommunikasjon skal være kunnskapsbasert, dialogorientert og spille på det som berører - hvordan skeives rettigheter påvirker ekte menneskers liv - heller enn hvem som er avsender.

Konkret innebærer dette at FRI må prioritere kommunikasjon med både tid og penger. FRI må ha et konsistent og faktabasert budskap, fremstå som én organisasjon visuelt, og kommunikasjonsarbeidet må gjøres enda mer helhetlig slik at FRI fremstår samlet.

Samarbeid for å forene bevegelsen

FRI tar rollen som den som samler den skeive bevegelsen, fordi FRI er den største aktøren som bør ta ansvar for at vi spiller hverandre gode. Det betyr faste samarbeidsfora med andre sentrale organisasjoner på feltet. Det betyr å planlegge utspill sammen, avklare roller på forhånd, og ha avtaler om at uenighet håndteres internt før den eksponeres eksternt.

FRIs rolle for politisk gjennomslag

FRI skal være den tydelige premissleverandøren som søker løsninger gjennom dialog så langt det lar seg gjøre, og mobiliserer når det trengs.

FRI skal gi rom til de andre skeive organisasjonene når det er riktig, og ta den tydelige posisjonen selv når det er behov for det. Invitasjonen må komme fra FRI: Hva trenger din organisasjon? FRI kan også bidra til å skape rom for de andre, og få tydeligere frem at vi skal ta ulike roller mot samme mål.

FRI skal være den organisasjonen politikere kan sparre med. Det krever at FRI kjenner Stortinget: Hvem sitter i hvilke komiteer, hvem er opptatt av hva, hvem kan overbevises. FRI må ha realistiske politiske mål og ha klart for seg hva disse er, bruke støttespillere aktivt i forkant av politiske prosesser, og levere faglige grunnlag som politikerne stoler på.

Hvordan måler vi grad av oppnåelse av satsningsområdet?

Dette satsningsområdet kan være krevende å måle grad av oppnåelse på. Det er likevel hensiktsmessig å forsøke å sette parametre for grad av oppnåelse. Dette kan for eksempel være:

- Oppsøker politikere og myndigheter FRI for innspill oftere enn for to år siden?
- Opplever FRI å bli lyttet til av politikere og myndighetene mer enn for to år siden?
- Setter FRI dagsorden i skeive saker i større grad enn for to år siden?

Satsningsområde 2

Grunnmuren: En bærekraftig medlemsorganisasjon for alle

Hvorfor

Uten en trygg organisatorisk og økonomisk grunnmur kan FRI ikke levere på noen av de andre satsingsområdene. Organisasjonsutvalgets rapport fra 2024 var tydelig: FRI favner for bredt og må jobbe enda mer målrettet. Grasrotorganisasjonen er sårbar: De fleste fylkeslag driftes på frivillig basis. Driftstilskuddet har i realiteten stagnert, og FRI er fortsatt svært avhengig av offentlig støtte.

Samtidig har FRI i 2025 oppnådd historisk høye medlemstall og bygget opp en giverbase fra null på under to år. Antall medlemmer kunne imidlertid vært enda høyere, og arbeidet for flere faste givere og alternative inntektskilder går saktere enn planlagt på grunn av manglende ressurser til ytterligere investering.

Organisasjonen er fagsterk med et eget sekretariat, og med mye kompetanse i organisasjonen for øvrig. Det er mye å bygge på, men grunnmuren må forsterkes for å tåle seks år med økende ytre press og usikker finansiering.

Hva dette betyr i praksis

Stabil og diversifisert finansiering

FRI må jobbe mer systematisk og målrettet med økonomien. Det innebærer å videreføre og forsterke arbeidet med å stå på egne ben økonomisk, jobbe politisk for å sikre tilskuddsordninger, få bedre oversikt over tilskuddsmuligheter, og bygge kompetanse på økonomi også i fylkeslagene. Det økonomiske landskapet blir mer uforutsigbart, og FRI er svært sårbar om vi er avhengige av én stor tilskuddsordning.

En organisasjon som prioriterer

Bærekraft handler ikke bare om penger - det handler om å bruke det vi har på rett måte. FRI må bygge en kultur der det er legitimt å si nei, og hvor man jobber sammen for de valgene som er tatt.

Sentralstyret må, i samarbeid med sekretariatet, lede an i arbeidet med å prioritere tydeligere og utfordre andre ledd i organisasjonen på å gjøre det samme. Videre må det avklares tydeligere hva sentralleddet leverer til fylkeslag, og hva fylkeslag må løse selv.

Medlemsorganisasjonen

FRI er en medlemsorganisasjon som alle skeive og andre støttespillere skal kunne være medlem av, og må derfor ivareta hele mangfoldet av medlemmer, tillitsvalgte og frivillige. Medlemmene er fundamentet vårt og det som gir oss demokratisk legitimitet. FRI må vite hvem medlemmene er og hva de trenger. Det betyr å jobbe med rekruttering, ivaretakelse, og å gjøre det meningsfylt å være medlem i tråd med de ulike grunnene folk har til å være medlem.

Hvordan måler vi grad av oppnåelse av satsningsområdet?

Grad av oppnåelse på dette satsningsområdet kan for eksempel måles slik:

- Er FRIs inntektskilder mer diversifiserte enn ved strategiens start?
- Har det blitt lettere å gjøre tydelige prioriteringer for alle ledd i organisasjonen?
- Vet vi hvem medlemmene våre er og hva de trenger?

Satsningsområde 3

Verdien av det vi har vunnet: Forsvare og synliggjøre skeive rettigheter gjennom holdningsarbeid

Hvorfor

Norge har på papiret sterk juridisk likestilling for skeive på mange områder. Ekteskap, adopsjon, diskrimineringsvern, endring av juridisk kjønn, forbud mot konverteringsterapi: dette er noen av rettighetene som er vunnet gjennom tiår med kamp. Avstanden mellom formelle rettigheter og levd virkelighet er likevel stor for mange. Mange skeive opplever negative holdninger, hat og trakassering i hverdagen - og at dette øker. Etter terrorangrepet 25. juni 2022 oppga eksempelvis mange skeive at de trakk seg tilbake fra skeive møteplasser.

Samtidig er rettighetene under press. Anti-genderbevegelsen bruker skeive som fiendebilde, og særlig transpersoner. Etablerte partier på Stortinget tar til orde for innskrenkninger i enkelte rettigheter som er kommet på plass. Holdninger til skeive blant unge har i noen undersøkelser blitt mer negative. Rettighetene kan ikke tas for gitt.

FRI skal møte denne trusselen med synliggjøring av hva rettighetene betyr for menneskers liv. Flertallet av den norske befolkningen støtter skeives rettigheter, og det må vises hvor viktig det er og hva det betyr for folks hverdag. Den støtten må aktiveres, og ikke tas for gitt.

Hva dette betyr i praksis

Få frem verdien, ikke bare trusselen

FRI skal ikke bare si at skeive rettigheter er under angrep. FRI skal få frem hva rettighetene faktisk betyr for mennesker: for familier, for unge, for eldre, for arbeidsplasser, for lokalsamfunn og internasjonalt. Det er de konkrete historiene som berører. Når flertallet forstår hva som står på spill, er det vanskeligere å reversere. Vi må ha opinionen på lag. FRI trenger derfor en bevisst kommunikasjonsstrategi som bidrar til det positive narrativet: verdien av rettighetene og holdningsfremmende arbeid over det defensive.

Holdningsskapende arbeid som når bredt

Dette handler om de uskrevne normene: Om holdninger, fordommer og uvitenhet som ikke løses med lovverk alene. Sentrale arenaer er skole, arbeidsliv, barnehage, barnevern, eldreomsorg, helse, justis, frivilligheten og idretten. Rosa kompetanse og andre kompetansehevende tiltak i FRI er blant våre viktigste operative verktøy her, og må brukes strategisk for å nå de arenaene der holdningene formes.

Mobilisere støttespillere

FRI må bruke den brede velviljen i befolkningen mer aktivt. Det betyr å jobbe målrettet opp mot politiske partier for å blant annet bygge bredere allianser, og å bruke støttespillere i forkant av politiske prosesser - ikke bare i etterkant. FRI skal tilstrebe dialog, også med dem som er uenige.

FRI som vaktbikkje

FRI overvåker og videreformidler trusler mot skeive rettigheter, men gjør det på en måte som mobiliserer. FRI skal være kunnskapsleverandøren som leverer fakta, og viser hvilke konsekvenser truslene har for skeive liv og samfunnet som helhet. Vi må ha klart for oss hva målet vårt er med det vi sier, hvem vi snakker til og på hvilken måte det skal snakkes, for å nå disse målene.

Hvordan måler vi grad av oppnåelse av satsningsområdet?

Dette satsningsområdet kan være krevende å måle grad av oppnåelse på. Det er likevel hensiktsmessig å forsøke å sette parametre for grad av oppnåelse. Dette kan for eksempel være:

- Når FRIs budskap bredere enn dem som allerede er enige med oss?
- Opplever flere skeive at rettighetene deres er trygge?
- Opplever flere skeive å bli møtt med positive holdninger i hverdagen sin?

Satsningsområde 4

Grunnleggende rettigheter som mangler: Gjennomslag for transpersoners rettigheter og helse

Hvorfor

Mens mange rettigheter som er gjeldende for skeive i Norge er vunnet, mangler de av oss som er trans fortsatt enkelte grunnleggende rettigheter og et reelt fungerende helsetilbud. Norge har for eksempel ikke innført en tredje juridisk kjønnskategori, og det offentlige behandlingstilbudet for transpersoner er fortsatt i stor grad sentralisert, med lange ventetider, og det diskriminerer i praksis ikke-binære og andre grupper.

Hva dette betyr i praksis

Reelle gjennomslag

FRI skal være kompromissløs i prinsippene, men samtidig jobbe for reelle løsninger. Det betyr å ha politiske mål som det er mulig å oppnå gjennomslag for i strategiperioden. For å få dette til, er det nødvendig at vi sikrer at vi har tilstrekkelig kompetanse og kapasitet på feltet.

Tett samarbeid med andre skeive organisasjoner

Det er flere organisasjoner som jobber for transpersoners rettigheter generelt og med behandlingstilbudet spesielt. FRI kan ta den overordnede politiske kampen fordi FRI har størrelsen, historikken og det politiske apparatet, men må gjøre det i tett samarbeid og med tydelig rollefordeling.

FRI som den som ser veien

FRI må kunne se og definere delmålene, ikke bare det endelige målet. Det betyr å feire gjennomslag underveis og bygge tillit til at det går i riktig retning. Mange er utmattet og frustrerte. FRI må bruke sin posisjon og størrelse til å fortsette arbeidet slik at grunnleggende rettigheter som gjenstår får gjennomslag.

Hvordan måler vi grad av oppnåelse av satsningsområdet?

Grad av oppnåelse på dette satsningsområdet kan for eksempel måles slik:

- Er det politisk bevegelse på konkrete krav?
- Har FRI satt seg realistiske politiske mål som det jobbes systematisk mot?

Implementering av strategien

Hvordan sikrer vi at vi jobber etter vedtatte satsningsområder i alt vi gjør?

En strategi skal peke retning, og være et verktøy for hva som prioriteres - og ikke. Operasjonaliseringen av strategien skjer gjennom alle de valgene som tas i løpet av strategiperioden: Dette inkluderer budsjett, gjennomføring av arbeidsprogram og andre planer.

Strategien vil med andre ord stå over arbeidsprogrammet blant annet, og legge føringer for hva som skal gjøres og på hvilken måte.

Når nye tiltak eller politiske posisjoner vurderes, skal de testes mot strategiens satsningsområder: Bidrar dette til ett eller flere av satsningsområdene? Hvis ikke, må det begrunnes særskilt.

Strategien er vedtatt av **landsmøtet**. Mellom landsmøtene ligger ansvaret for oppfølging av strategien hos **sentralstyret**. Sentralstyret skal se til at satsningsområdene gjennomsyrer valgene som tas gjennom hele strategiperioden.

Landsstyret følger opp strategiens implementering mellom landsmøtene, og får minimum en årlig oppdatering om dette.

Sekretariatet med generalsekretær sikrer operasjonalisering av strategien i det daglige arbeidet. Disse kan foreslå konkrete tiltak innenfor rammen av satsningsområdene.